

Jaarverslag 2025 Vogelringstation het Gooi

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Rapportnummer 344
eISSN: 2950-5968

Rudy Schippers

www.vwggooi.nl

Jaarverslag 2025

De eerste vrouwtjes **Merel** van het jaar bleek een overwinteraar te zijn die we voor het eerst als jonge vogel op 14 november 2021 in het net kregen. Het jaar daarop werd zij op 13 november gevangen en kwam wederom terug op 10 november 2024 waar ze in een geval tot januari 2025 bleef zitten. Het was een grote geschubde Merel, een duidelijke migrant uit Noord-Europa. Waar deze “Scandinavische” Merels precies vandaan komen is niet duidelijk en tot nu toe hebben we maar een eerdere terugvangst uit Noord-Europa gehad en dat betrof een Merel uit midden Finland.

Dit voorjaar was het uitzonderlijk droog en ook warmer dan in voorgaande jaren. Later in het seizoen en speciaal in de tweede helft van de CES werd het veel natter waardoor er op minder weekenden geringd kon worden. Toch hebben er tijdens de CES nog 18 soorten bij Oud Valkeveen gebroed.

De **Fitis** die we op 23 maart vingen was de vroegste voor ons ringstation, ruim een week eerder dan de Fitis die op 2 april 2011 bij Oud Naarden gevangen werd. Op 23 maart kregen we ook de eerste **Zwartkop** in de netten, een week eerder dan de eerste Zwartkop van vorig jaar die op 31 maart gevangen werd.

Soms krijgen wij in het voorjaar Fitissen met duidelijk donkere poten in de netten. Zo ook dit jaar weer op 4 mei een Fitis met vrijwel zwarte poten en een witte keel, de **Noordse fitis**, *Phylloscopus trochilus ssp acredula*.

Tijdens de voorjaarsstrek komen we soms minder algemene soorten tegen zoals de Appelvink van 20 april. Op 11 mei vingen wij een nieuwe baansoort voor Oud Valkeveen, de **Boompieper**. Op Oud Naarden hadden we die al

eerder gevangen in 2010 en 2012.

Boompieper

Ook de **Spotvogel** van dezelfde dag krijgen we niet elk jaar in de netten.

Op 18 mei vingen wij de eerste jonge **Baardmannen** waarvan de mannetjes een gele snavel hebben en de vrouwtjes een zwarte.

Hoewel er in de tweede week van mei al heel wat **Meikevers** in de netten belandden was het een week later

rampzalig met meer dan 100 meikevers die in de netten verward raakten. Vroeg naar huis gaan konden we dus wel vergeten. De spreeuwen die zich in voorgaande jaren vol vraten met meikevers waren dit jaar volledig afwezig.

De **Kuifnees** is voor Oud Valkeveen een schaarse soort waarvan we meestal maar een per jaar vangen, voor het laatst in 2022 en dan meestal in de maand juni als jonge vogel zoals ook dit jaar op 1 juni

Deze **Cetti's zanger** met zijn kale kop was voor het eerst op 12 juni 2022 bij Oud Valkeveen gevangen als Na 1kj vogel. Hij is dus minimaal 4 jaar oud. Op basis van ringgegevens is de oudst bekende Cetti's zanger 7 jaar en 6 maanden geworden. Bij Oud Valkeveen hadden we dit jaar een

vrouwtje van minimaal 5 jaar dat op 11 mei al een nest met jonge vogels had (B6). Inmiddels is het de meest algemene standvogel bij Oud Valkeveen met 232 vangsten dit jaar.

Op 17 augustus hadden we een nieuw dagrecord met een totaal aantal van 383 vogels wat vooral veroorzaakt werd door de 99 Rietzangers waarvan we nooit eerder zo veel op een dag

hadden. Op dezelfde dag kregen we de derde **Sperwer** voor Oud Valkeveen in de netten, een prachtige vogel die regelmatig voor verstoring zorgt.

De netten worden uitgezet om vogels te vangen maar afgezien van vogels krijgen we ook grote

insecten zoals meikevers, libellen, hoornaars en de

Aziatische hoornaar in de netten die met de nodige moeite verwijderd worden. Naast vogels en grote insecten vangen we soms ook een vleermuis zoals bijgaande **Grootoorvleermuis** die in de avond dat er Boerenzwaluwen geringd werden in het net kwam.

Op 31 augustus kregen we voor het eerst een Kleine karekiet met een ring uit Denemarken in handen. Diezelfde dag vingen we ook een **Draaihals**, net als de week daarvoor.

Een **Zwartkop** die we op 3 oktober vingen had een Spaanse ring van San Sebastian Aranzadi, een ringstation aan de westkant van de Pyreneeën. Dit was vooral bijzonder omdat het een eerstejaars vogel betrof die kennelijk op weg was naar het Verenigd Koninkrijk. Van zwartkoppen is bekend dat naast de gebruikelijke migratie van noordoost naar zuidwest-Europa een deel van de populatie naar het noordwesten gaat en vooral richting Schotland.

Op 8 oktober vingen we een vogel die leek op een donkere Tjiftjaf maar met zijn duidelijk lichte wenkbrauwstreep en rosbruine poten was het toch iets anders. Bij de groep van *Phylloscopus*

loofzangers zonder vleugelstreep kun je kiezen tussen een Raddes Boszanger en een Bruine Boszanger. De Raddes is veel geler van kleur en heeft oranje poten waarmee we uitkwamen op een **Bruine Boszanger**. Dit is een vogel van vochtig terrein met rietlanden en laag struikgewas in Oost-Siberië en Mongolië. Het gebruikelijke overwinteringsgebied ligt in Zuidoost-Azië van Myanmar tot aan Maleisië toe. In veel Europese landen wordt de Bruine Boszanger als dwaalgast vermeld, vooral in Noord-Europa en zelfs uit Saudi-Arabië en Marokko.

Voor ons ringstation was het de tweede vangst van deze soort. Op 19 september 2013 ving we de eerste Bruine Boszanger bij het Raboes waar hij een dag later nog steeds aanwezig was. Voor Nederland is het een zeldzame vogel die voor het eerst in 1986 gevangen is en sindsdien ongeveer 80 keer, voornamelijk door ringstations langs de kust. De eerste vangst voor dit jaar was bij Oud Valkeveen. Later zijn er nog 6 vangsten bijgekomen

waarvan 3 bij Castricum en 2 van Schiermonnikoog. In het binnenland is hij in al die jaren op slechts 5 plaatsen gevangen.

De voor een ringstation zeldzame **Kruisbekken** vormden het hoogtepunt van de toch al

bijzondere dag van 18 oktober. Twee mannen en vier vrouwtjes zaten laag in het net aan het eind van de vlinder en kwamen daar waarschijnlijk water drinken. In 2019 werd er in Nederland voor het laatst een Kruisbek gevangen bij Westenschouwen.

Het weekend van 18 en 19 oktober zullen we ons nog lang kunnen herinneren vanwege de massale toestroom van **Pimpelmezen**. Voor zaterdag 18 oktober werd kouder weer en wind uit het oosten verwacht waardoor er een extra ringdag werd ingelast. Omdat er maar weinig mensen beschikbaar waren was de netopstelling beperkt.

Dat bleek een geluk te zijn omdat die netten al snel vol liepen met grote aantallen pimpelmezen en het nauwelijks mogelijk was om die er op tijd uit te kunnen halen en weg te ringen. Er werd toen besloten om de netten zo snel mogelijk dicht te schuiven wat niet makkelijk was omdat er steeds weer nieuwe vogels bijkwamen. Die ochtend kregen wij in totaal 270 vogels in de netten bestaande uit 19 soorten waaronder 130 pimpels en daarnaast ook nog 36 Vuurgoudhanen en Goudhanen, 22 Staartmezen en een Zwarte mees.

De volgende ochtend was er mede vanwege die Kruisbekken veel belangstelling om te komen ringen zodat er meer netten opgesteld konden worden. Ook nu weer kwam de ene golf **Pimpelmezen** na de andere en ook nu weer moesten wij de netten voortijdig dichtschuiven. Met twee extra ringers waren wij die dag in staat om 433 Pimpelmezen weg te ringen. Veel van die mezen bleken duidelijk langere vleugels te hebben dan wat wij gewend zijn, een indicatie dat het wel eens vogels kunnen zijn uit

Noordoost-Europa. Dat werd ook bevestigd door de twee ringen uit Litouwen en twee vogels met een Russische ring. Met al die mezen werd er opnieuw een record gevestigd met 581 vogels in 18 soorten op een dag.

Ook bij andere ringstations werden grote aantallen Pimpelmezen geringd waarbij Vlieland opviel met een vangst van 2509 Pimpelmezen op 18 oktober waarvan 1913 ongeringd werden losgelaten. Net als bij Oud Valkeveen werden ook bij andere ringstations meerdere ringen aangetroffen uit de Baltische Staten maar vooral uit Litouwen en Rusland (waarschijnlijk vooral uit de Russische enclave Kaliningrad).

2 november werd wederom een uitzonderlijke ringdag met maar liefst 22 soorten waaronder een Waterral van de voorafgaande avond. Daarbij zaten ook 4 **Barmsijzen** waaronder een Grote Barmsijs die we voor het laatst in 2018 bij Oud Valkeveen in de netten kregen (foto man Kleine Barmsijs).

De **Siberische tjiftjaf** bleek een Na 1kj vogel te zijn wat op zich wel bijzonder is.

Deze Noord-Aziatische soort overwintert normaal in Centraal Azië tussen Irak en Bangladesh. Het meest westelijke broedgebied ligt ongeveer 5000 km bij ons vandaan bij de Petsjora rivier in Noordwest-Rusland. De Siberische tjiftjaf is waarschijnlijk minder zeldzaam in Nederland dan aangenomen wordt en wordt weinig gemeld omdat hij moeilijk in het veld te onderscheiden is.

De tweede Aziat op die dag was de **Bladkoning** waarvan we in de meeste jaren een of twee kunnen bewonderen.

De bladkoning is een algemene broedvogel in Noordoost Rusland en Noord-China die normaliter in Zuid-China tot Zuidoost-Azië overwintert. In de meeste jaren verplaatst deze lange-afstandstrekker zich eveneens in kleine aantallen naar West-Europa en als dwaalgast zelfs tot Noordwest-Afrika. In Nederland wordt hij vooral aan de kust gezien en maar weinig in het binnenland.

Terugmeldingen

Van een Goudvink die op 16 oktober 2020 bij Oud Valkeveen geringd is, werd die ring op 8 november 2025 teruggevonden in een braakbal bij een bos bij Oud Bussum op ongeveer 2.5 km van de ringplaats.

De meest algemene vogelsoorten van de afgelopen twee decennia bij de Gooimeerkust

2006-2015			2016-2025		
1	Kleine karekiet	10732	Kleine karekiet		14729
2	Boerenzwaluw	8236	Boerenzwaluw		7464
3	Pimpelmees	5220	Zwartkop		5139
4	Zwartkop	3942	Pimpelmees		4934
5	Koolmees	3115	Tjiftjaf		2707
6	Tjiftjaf	2177	Rietzanger		2475
7	Roodborst	1514	Roodborst		2043
8	Merel	878	Koolmees		1785
9	Winterkoning	790	Tuinfluit		976
10	Spreeuw	764	Winterkoning		952
11	Rietgors	742	Cetti's zanger		932
12	Rietzanger	732	Bosrietzanger		777
13	Tuinfluit	732	Baardman		725
14	Heggenmus	636	Rietgors		714
15	Vink	612	Heggenmus		645

Met enige regelmaat wordt ons gevraagd hoe het nu staat met de vogelstand in vergelijking met zo'n 10 jaar geleden. De bovenstaande ranglijst geeft daarvan een indicatie. Hoewel er wel al in 2006 geringd werd zijn we pas serieus gaan ringen vanaf 2009. De eerste kolom bevat dus eigenlijk tellingen over een periode van 7 jaar. Van 2006-2012 werd er vooral gevangen bij Oud Naarden, een locatie met zowel bos als riet en daarna bij Oud Valkeveen, op ongeveer 300 m daar vandaan.

In deze ranglijst is de Merel van de 8^e naar de 17^e plaats gegaan, waarschijnlijk als gevolg van het Usutu virus. Verreweg de meeste Merels worden in de winterperiode gevangen wat erop wijst dat het Usutu virus mogelijk ook in Noord-Europa veel slachtoffers heeft gemaakt.

De Cetti's zanger kwam in het eerste decennium op de 51^e plaats te staan en nu op de 11^e plaats. Inmiddels is het verreweg de meest algemene standvogel waarvan we het laatste jaar zelfs 232 gevangen hebben.

In het eerste decennium was de Fitis met een plaats net achter de vink nog relatief algemeen. Inmiddels is die ranking terug naar de 30^e plaats, waarschijnlijk ten gevolge van de verandering in het klimaat.